

[Indenrigs- og boligministeren.]

tvivl har været om berettigelsen af disse bevillinger, og jeg skal gerne stille den oplysning til rådighed, at jeg i min forrige inkarnation har deltaget i en beslutning om at lade Frederiksberg kommune garantere for statslån til et lignende byggeri. Men således som vort lands økonomi har udviklet sig, finder jeg det nødvendigt, at en større strength kommer til at gælde et stykke tid fremover.

Når jeg nævner dette foretagende her, er det netop for at påkalde støtte til en fremtidig administration af boligstøtteloven, som formindsker statskassens udlån til ejendomme, hvori huslejen er så stor, at den kun kan betales af mere velstående medborgere.

Man kunne naturligvis spørge, om der da overhovedet kan tilvejebringes lejligheder, og dermed mener jeg lejligheder i en tilfredsstillende standard, med mindre lån end dem, som vi kommer til at yde i Bellahøj. Såvidt jeg kan se, vil der i høj grad være mulighed derfor.

Medens vi regner med statslån pr. lejlighed i Bellahøj på henvend 30 000 kr., er gennemsnitslåneene i det sociale boligbyggeri i 1948—49—50 pr. lejlighed i høj bebyggelse 18 000 kr. Selvom renten siden er steget, og selvom vi endda regner med betydelige prisstigninger, skulle det stadig være muligt at fremskaffe lejligheder med et væsentligt lavere gennemsnitslån end forudsat ved Bellahøj. Jeg nærer derfor ingen ængstelse for, at en mere nøjeregnende kurs overfor anskaffelsespriser skal blive ensbetydende med, at vi ikke kan producere det tilstrækkelige antal lejligheder.

Administrationens fremgangsmåde må altså på grund af landets almindelige økonomiske situation lægges om. De mere kostbare enfamiliehus vil ikke i den nærmeste fremtid kunne få statslån, og hvad etagebyggeriet angår, må de bevilgede summer først og fremmest ydes til sådanne lejligheder, som i et ordentligt og passende udstyr kan fremstilles indenfor rimelige beløb, og endelig må de bevillinger, som de bevilgende myndigheder giver os, strækkes over et noget længere tidsrum.

Bestræbelserne for at komme bolignøden til livs må stadigvæk være afgørende for boligministeriets virksomhed; men denne opgave er kun tilfredsstillende løst, hvis de boliger, som bygges, i alt fald for langt det overvejende tals vedkommende, kan betales af det indtægtsniveau, som landets borgere lever på. Det vil sige, at vi kommer til at søge tempoet i byggeriet forøget,

fordi der har vi, såvidt jeg kan se, den første og største mulighed for at billiggøre byggeriet. En af de væsentligste årsager til fordyrelsen af boligbyggeriet er, at de enkelte byggeforetagender tager altfor lang tid fra det øjeblik, de første penge investeres i det, og til den dag, da det begynder at give indtægter.

I tiden før krigen tog et byggeforetagende fra begyndelse til færdiggørelse 1 år. Idag er man heldig, hvis det kan gennemføres på 2 år. Kunne vi igen bringe byggeperioden ned til sin oprindelige længde, ville vi ikke blot kunne opnå betydelige besparelser, men vi ville kunne opnå besparelser, som ville overstige, hvad de sidste prisstigningstendenser og de forøgede ydelser lægger på os.

Det er min opfattelse, at en væsentlig grund til langsomheden i byggetempoet er forøgelsen i antallet af byggeforetagender, der er underbemandet. Konkurrencen mellem de forskellige former for byggeri drager mange bygningshåndværkere fra boligbyggeriet til byggeri af sekundær betydning.

I 1950 tør man — som allerede nævnt — regne med, at ca. 700 mill. kr. er anvendt til ombygninger, forbedringer og reparationer af bestående bygninger, medens 510 mill. kr. er investeret i boligbyggeriet, 155 mill. kr. i det erhvervsmæssige byggeri og ca. 145 mill. kr. i det offentlige byggeri. Omsætter man disse tal i antal helårsbeskæftigede arbejdere, vil man se, at ombygningsarbejder direkte og indirekte beskæftiger 37 000 mand, medens boligbyggeriet beskæftiger 18 000 mand. Det er derfor en betydningsfuld opgave at få flyttet en del af arbejdskraften fra ombygningsarbejderne til boligbyggeriet, og jeg har derfor med varedirektoratets tilslutning søgt igennem et tidsbegrænset forbud mod ombygningsarbejder i de dele af landet, hvor boligbyggeriet i 1951 formenes at ville kræve et betydeligt mandskab, at sikre en større arbejdsstyrke til boligbyggeriet. Derved skulle det muliggøres at skabe den nedsættelse i byggeperiodens varighed, der kan billiggøre boligproduktionen.

Det er klart, at hvis vi kan nedsætte omfanget af det offentlige byggeri betydeligt og begrænse erhvervsbyggeriet til de foretagender, der tjener eksporten direkte eller indirekte, vil vi have endnu større udsigter til at tilvejebringe billigere boliger.

Det ærede medlem hr. H. C. Hansen gjorde under en debat her i tinget nogle bemærkninger om de perspektiver, som åbnede sig for os, hvis bankerne nægtede